

MAASEUTULAUTAKUNTA

Maaseutuhallinto

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: maaseutujohtaja Juha Nykänen

Toiminta-ajatus

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittamisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu.

Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella on pystytty vastaamaan toimintaympäristön muutoksen tuomiin haasteisiin ja turvaamaan EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen maataloustukihallinnon viranomaistehtävien osalta. Hallinnolliset tehtävät on pystytty hoitamaan yhteistoiminta-alueen osalta niin, etteivät tuotantotukien maksut ole yhteistoiminta-alueen toiminnan vuoksi viivästyneet. Maaseutuhallinnossa on käytössä maksajaviraston tietoturvallisuuden hallintamalli ISO/IEC 27001:2013.

Maaseutupalvelun henkilöstö työskentelee monipaikkaisesti. Asiakaspalvelu on hoidettu ajanvarauksella ja asiakkaita on ohjattu käyttämään sähköisiä palveluita. Palvelut ovat toimineet hyvin ja henkilöstö kokee monipaikkaisen työskentelyn mielekkäänä.

Yhteistoiminta-alueen kehittämistoimien niukkenevien resurssien vuoksi on Sydän-Savon maaseutupalvelu keskittynyt maatilataustaisten yritysten kehittämiseen. Kehittämistoimenpiteitä on toteutettu yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa koulutus- ja kehittämishankkeiden kautta. Yhteistyö on ollut tiivistä eri kehittämistehtäviä hoitavien toimijoiden kanssa. Sydän-Savon maaseutupalvelun keskeinen tehtävä kehittämistoimenpiteissä on toimia maatilataustaisten maaseutuyritysten aktivoijana, kehittämistarpeiden kartoittajana, tiedon jalkauttajana, yrittäjien verkottajana, antaa perustietoa yritysten omistajanvaihdos-, investointi- ja kehittämistoimissa sekä ohjata asiassa oikean asiantuntijan luo.

Maatilojen yritystoiminnan kehittämisessä on keskeinen painopiste sukupolvenvaihdostilanteissa olevat maatilat. Yhteistoiminta-alueelta on tehty spv-alkukartoituksia, annettu perusneuvontaa omistajanvaihdoksiin ja järjestetty yhteistyössä sidosryhmien kanssa spv- / omistajanvaihdostiedotustilaisuuksia. Peltojen vuokrasopimuksiin ja omistajanvaihdoksiin liittyvissä asioissa on annettu asiantuntija-apua. Maatilojen talous- ja sukupolvenvaihdossuunnitelmien asiantuntijapalvelujen käyttöä on avustettu.

Yhteistyössä Pohjois-Savon muden yhteistoiminta-alueiden sekä MTK-Pohjois-Savon ja Luonnonvarakeskuksen kanssa on toteutettu Innostu Tiedosta –tiedotushanketta. Hankkeessa pyritään saamaan maatalousyrittäjille laaja tietämys eri keinoista, joilla omaa yritystoimintaa voi kehittää. Hankkeen toimenpiteillä pyritään jalkauttamaan jatkuvan muutoksen kohteena olevista asioista uusinta

tietoa omien päätöstensä pohjaksi. Myös maatalouden eri kehittämistahojen ja sidosryhmien tekemää kehittämistyötä pyritään tuotteistamaan toisiaan täydentävänä tarjontana.

Marjaosaamiskeskuksen hallinnoimassa Kopsa –hankkeessa on haettu uudenlainen toimintatapa marjatilojen kehittämiseksi. Marja-alan kehittämiseksi on aktivoitu uutta ja tehokkaampaa alan toimijoiden välistä yhteistyötä.

Uusien yrittäjien ja osaavien ammattilaisten saatavuutta maa- ja metsätalouteen sekä alan tunnettavuutta ja verkostoitumista on edistetty yhteistyössä Maaseutuammattiin ry verkoston toimijoiden kanssa järjestämällä mm. oppilaille ja opettajille yritysvierailuja. Toimintakonseptia hajautettuun bio-kaasutuotantoon on oltu kehittämässä FarmGas-PS 2 -hankkeessa.

Maaseutuyrittäjien henkisestä hyvinvoinnista on huolehdittu Välitä Viljelijästä asiantuntijaverkoston kautta olemalla mukana asiantuntijoina verkostotyössä. Sydän-Savon maaseutupalvelun henkilöstöä on koulutettu havaitsemaan yrittäjän uupumuksen ja reagoimaan siihen, ennen kuin yritys ajautuu niin suuriin vaikeuksiin, että toiminnan jatkuminen on uhattuna.

Vuonna 2022 Sydän-Savon yhteistoiminta-alueella käytettiin yksi henkilötyövuosi 171 maatilaa kohti. Sydän-Savon maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen viranomaistehtävien kustannukset olivat 358 €/maatila. Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden valtakunnallisessa työajanseurannassa maaseutuviranomaistehtäviin käytettiin vuonna 2021 yksi henkilötyövuosi 158 maatilaa kohti ja viranomaistehtävien kustannukset olivat keskimäärin 370 €/maatila. Kun otetaan huomioon sijaintimme tuotantoeläinvaltaisella alueella, missä hallinnon työtä lisää huomattavasti tuotantoeläimiin liittyvät viranomaistehtävät, voidaan todeta Sydän-Savon maaseutupalvelun toiminnan olleen valtakunnallisessa vertailussa tehokasta.

Tavoitteet 2022–2024 ja toimenpiteet 2022

MAASEUTUTULAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tavoitteet 2022–2024	Toimenpiteet 2022	Tavoitetaso	TOTEUTUMINEN
Kehitetään aktiivisesti maatilataustaista yritystoimintaa ja toimintaympäristöä	Osallistutaan aktiivisesti yhteistyökumppaneiden kanssa tehtäviin kehittämistoimenpiteisiin.	Osallistutaan maatilayritysten investointeja, omistajanvaihdoksia ja yrittäjien hyvinvointia edistäviin kehittämishankkeisiin sekä maaseudun elinkeinojen toimintaympäristön ja työvoiman saantia edistäviin kehittämistoimenpiteisiin.	Toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Yhteistyössä maakunnan maaseudun kehittämissuunnitelman toimijoiden kanssa toteutettu em. tavoitteita tukevia kehittämishakkeita.
Henkilöstön ammattitaidon hyödyntäminen ja kehittäminen	Uuden maaseutuohjelman toimeenpanoon liittyvät koulutukset	Riittävä, asiakkaiden tarpeisiin vastaava, osaaminen uuden ohjelmakauden toimeenpanoon	Uuden ohjelmakauden koulutukset alkoivat syksyllä 2022 ja jatkuvat alkuvuodesta 2023
Palveluiden hallittu kustannuskehitys / tehostaminen	Uuden ohjelmakauden toimeenpanon vuoksi resursseja enemmän viranomaistehtäviin Jatketaan yhteistyön tiivistämistä sidosryhmien kanssa kehittämällä asiakaskeskeisiä palvelupolkuja	Toimintamenot edellisen vuoden tasolla, painopiste viranomaistehtävissä Sydän-Savon maaseutupalvelu toimii entistä tiiviimmin osana täydentävää verkostoa, missä maatalouden eri viranomais- ja kehittämistahot sekä sidosryhmät tekevät yhteistyötä asiakaslähtöisesti, valmentajamaisella otteella.	Toteutui tavoitteiden mukaisesti. Toimintakulut -1 % edellisen vuoden toimintakuluista. Maatilataustaisen yritystoiminnan kehittämispalveluja kehitetty yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1650	1650	1610
Maksetut maataloustuet, M€	60	58	62
Maaseutuviranomaistehtävät			
- Maatila / htv	184	179	171
- €/aktiivimaatila	344	354	358
- €/kasvulohko	14,81	15,24	15,15
Maaseutuyritysten kehittäminen*			
• €/aktiivimaatila	95,86	97,75	87,01
• €/maaseutualueen asukas	2,27	2,30	2,10

*ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa

Talousarvion toteutuminen

	Toteuma 2022	Talousar- vio 2022	Ero	Toteuma- %	Tilinpäätös 2021
Myyntituotot	627 960	653 442	-25 482	96 %	629 759
Muut toimintatuotot	6 405	27 730	-21 325	23 %	7 729
TOIMINTATUOTOT	634 365	681 172	-46 807	93 %	637 487
Henkilöstökulut	-583 874	-592 407	8 533	99 %	-579 405
Palvelujen ostot	-60 559	-82 654	22 095	73 %	-43 824
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 802	-9 472	4 670	51 %	-20 154
Avustukset	-14 397	-10 000	-4 397	144 %	-4 421
Muut toimintakulut	-62 608	-82 730	20 122	76 %	-86 223
TOIMINTAKULUT	-726 240	-777 263	51 023	93 %	-734 027
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-91 874	-96 091	4 216	96 %	-96 539
Rahoitustuotot ja kulut	-11	0	-11	0 %	0
TILIKAUDEN TULOS	-91 886	-96 091	4 205	96 %	-96 539

Toimintakulut kustannuspaikoittain

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Maas viranomaispalvelut	594 496	580 226	589 119	572 009	570 811	576 032
Yritysten kehittäminen	164 289	168 503	180 270	152 573	158 870	140 081
Muut palvelut	21 758	18 337	20 471	9 871	4 347	3 716

Kuntaosuuslaskelma 2022

	Viranomaisp.	Yrit kehit	Muut	YHTEENSÄ	ENNAKKO	TASAUS
KAABI	-24108	-5685	0	-29792	30270	478
KUOPIO	-263132	-60947		-324079	340735	16656
LEPPÄVIRTA	-56530			-56530	56588	58
RAUTALAMPI	-33859	-7808	-2823	-44490	44669	179
RAUTAVAARA	-13334	-2582		-15916	15969	53
SIILINJÄRVI	-60209	-30774	-893	-91876	96091	4215
SUONENJOKI	-38114	-12431		-50545	51673	1128
TERVO	-14871	-3673		-18544	18603	59
TUUSNIEMI	-25915	-6194		-32109	34201	2092
VARKAUS	-12992	-3965		-16957	18775	1818
VESANTO	-29849	-6022		-35872	36960	1088

**TP-TILASTO
2022**

<i>Kunnan nimi</i>	Tilojen lkm	Kasvulohkojen lkm	Kokonaispinta-ala, ha	Maksettu tuki € vuonna 2021	Tukihakemusten lkm	Asukasluku
KAABI	63	1 855	2 535	2 185 408	337	2 689
KUOPIO	690	17 402	34 258	32 070 405	3 509	*24 050
LEPPÄVIRTA	196	3 898	5 451	4 050 539	748	9 176
RAUTALAMPI	102	2 203	4 276	3 793 844	532	2 964
RAUTAVAARA	38	760	1 445	1 282 698	225	1 476
SIILINJÄRVI	141	3 607	8 358	7 867 349	685	21 243
SUONENJOKI	119	2 687	4 298	3 331 543	490	6 765
TERVO	47	882	1 637	1 421 026	222	1 441
TUUSNIEMI	80	1 894	2 961	2 240 495	324	2 395
VARKAUS	47	784	1 080	754 122	163	*1 731
VESANTO	87	2 041	3 456	2 718 778	426	1 894
	1 610	38 013	69 756	61 716 207	7 661	66 648

*) maaseutualue

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen kuntaosuuksien TP tiedot 2012 – 2022

	TP2012	TP 2013	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022
Kunta										
JUANKOSKI	77996	76226	72785	70303						
KAABI	46263	42871	40343	38511	37847	37435	38399	34598	28031	29792
KUOPIO	275687	264899	316710	302560	352811	346551	356235	333688	332750	324079
LEPPÄVIRTA	50252	52801	56240	55179	56030	56303	56328	55932	55138	56530
MAANINKA	54921	64921								
RAUTALAMPI	56344	53460	51453	51540	51671	49406	50825	42955	43050	44490
RAUTAVAARA	21611	11437	15494	16021	16025	15877	16039	15914	15704	15916
SIILINJÄRVI	100558	99252	107 492	99421	97843	97763	102029	93936	96541	91876
SUONENJOKI	67591	62107	57418	54313	52955	51120	53230	49898	49813	50545
TERVO	25327	22191	20565	19904	19128	19381	19813	17734	17308	18544
TUUSNIEMI	41319	39941	38153	36766	36183	34647	36387	32655	32050	32109
VARKAUS	29247	26395	22565	20853	19753	18309	19520	16794	16699	16957
VESANTO	43370	40393	38589	38327	38303	37437	38887	35865	35751	35872
	890486	856894	837807	803700	778549	764229	787690	729971	722835	716709